

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Олег ЛАГОДНІЮК
08.11.2021

06-10-104 S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Теорія і практика журналістської діяльності		Journalism Theory and Practice	
Шифр за ОП	OK27	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of education: Bachelor's (first)	
Галузь знань: Журналістика	06	Field of knowledge: Journalism	
Спеціальність: Журналістика	061	Field of study: Journalism	
Освітня програма: Журналістика		Degree Programme: Journalism	

Силабус навчальної дисципліни «Теорія і практика журналістської діяльності» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» галузі знань 06 «Журналістика». Рівне. НУВГП. 2021. 10 с.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/edu=5Fprograms/2019.html>

Розробник – Фінклер Юрій Едуардович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства.

Схвалено на засіданні кафедри журналістики та українознавства
Протокол № 2 від 30 вересня 2021 року

Завідувач кафедри – Малевич Леся Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент

Керівник освітньої програми – програми – Супрун Володимир Миколайович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства

Схвалено науково-методичною радою з якості навчально-наукового інституту економіки та менеджменту
Протокол № 2 від 19 жовтня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості навчально-наукового інституту економіки та менеджменту – Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор

СЗ №-5851в ЕДО

© Фінклер Ю.Е., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	«Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Рік навчання	2
Семестр	4
Кількість кредитів	6
Лекції	28 годин
Практичні заняття	34 години
Самостійна робота	118 годин
Курсова робота	ні
Форма навчання	Денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Фінклер Юрій Едуардович,
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри журналістики та українознавства

Вікіситет
Як комунікувати

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Фінклер_Юрій_Едуардович
[yu.e.finkler@nuwm.edu.ua](mailto:y.u.e.finkler@nuwm.edu.ua)

Актуальні оголошення – на сторінці дисципліни в системі Moodle

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної
дисципліни,
мета та завдання

У курсі «Теорія і практика журналістської діяльності» вивчається природа літературної праці в засобах масової інформації. Значну увагу приділено проблемам журналістської майстерності як вагомого складника професіоналізму працівника газети, радіо, телебачення, інтернетресурсу. Висвітлено основні етапи журналістської праці над текстом твору. Визначено провідні потоки та методи збору інформації. Важливе місце відведено аналізу полеміки та добору аргументів, з'ясовано основні жанрові форми журналістики; висвітлено інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні підходи відтворення життя у засобах масової комунікації.

Мета вивчення дисципліни – засвоєння студентами теоретичних знань та професійних компетентностей, що стосуються процесу журналістської діяльності, забезпечення єдності його теоретичної і практичної підготовки, оволодіння навичками праці над творами різних жанрових форм.

Основні завдання: засвоєння студентами теоретичних знань та професійних компетентностей, що стосуються процесу журналістської

творчості, забезпечення єдності його теоретичної і практичної підготовки, оволодіння навичками праці над творами різних жанрових форм. Завдання курсу набуття студентами знань з теорії та методики журналістської праці, формування навичок майбутньої професії, уміння працювати в різних жанрах засобів масової комунікації.

Покликання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1622
Компетентності	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формувати інформаційний контент.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.</p> <p>ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.</p> <p>ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.</p> <p>ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.</p> <p>ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.</p>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти журналістської праці

Тема 1. Літературна праця журналіста як вид творчої діяльності

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 7

Особливості літературної праці журналіста. Специфічні особливості журналістського твору. Основні потоки журналістської інформації.

Тема 2. Складники майстерності журналіста

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Особливості журналістики в тоталітарному та демократичному суспільствах. Здібності й талант журналіста. Головні тенденції творчого процесу.

Тема 3. Цікаве в журналістиці		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 4, практичних занять – 4, самостійної роботи – 8</i>	
	На чому тримається журналістика? Цікавість – одна з фундаментальних властивостей людини. Загальні й специфічні прояви цікавості в журналістиці. Характер цікавості, сенсаційності – межа, яка допомагає відрізнити якісну журналістику від бульварної. Цікаве і важливе. Особистість журналіста.	
Тема 4. Шляхи відображення об’єктивної реальності в журналістиці		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>	
	Правдивість, об’єктивність – найсуттєвіший принцип журналістики. Об’єктивність і позиція журналіста. Фактологічна журналістика. Журналістська аналітика. Право журналістів на критику.	
Тема 5. Народження задуму, розробка концепції журналістського твору		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>	
	Головні етапи роботи над журналістським твором. Журналістський задум і шляхи його зародження. Тема твору. Публіцистична ідея та засоби її втілення.	
Тема 6. Природа факту в журналістиці		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>	
	Спілкування як процес обміну інформацією. Факт – основа журналістського твору. Факт і система фактів. Методика перевірки достовірності фактів.	
Тема 7. Техніка збору інформації в роботі журналіста		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>	
	Уміння знаходити й опрацьовувати інформацію. Джерела інформації і методи збору. Робота з документами. Інтерв’ю як метод збору інформації. Соціологічні методи збору інформації.	
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти журналістської праці		
Тема 8. Композиція, конфлікт, сюжет журналістського твору		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 9</i>	
	Композиція як структура журналістського твору. Конфлікт у журналістському творі. Сюжет у журналістському тексті.	
Тема 9. Робота над написанням журналістського твору		
	<i>Кількість годин:</i> <i>лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 9</i>	
	Реалізація творчого задуму. Робота над заголовком. Пошук першої фрази. Серцевина твору. Закінчення твору.	
Тема 10. Аргументація думки в журналістиці		

	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи –9</i>		
	Специфіка логіки і психологія доказу. Доведення й аргументація. Вимоги до тези, аргументу й демонстрації. Аргумент у журналістиці. Емоції в процесі аргументації.		
Тема 11. Роль полеміки в журналістській діяльності			
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи –9</i>		
	Особливості полеміки в журналістиці. Чим відрізняється полеміка від дискусії? Основні функції полеміки. Полеміка в новітніх засобах масової комунікації. Покращання культури полеміки як ознака політичної зрілості суспільства.		
Тема 12. Тенденції жанрового розвитку в журналістиці			
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи –9</i>		
	Поняття про жанр у журналістиці. Умовність поділу жанрів на інформаційні, аналітичні й художньо-публіцистичні. Жанр, задум, мета журналістського твору. Жанр і майстерність. Новітні тенденції жанрового розвитку.		
Тема 13. Інформаційні та аналітичні методи в журналістиці			
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 6, самостійної роботи – 9</i>		
	Новина та її відображення у ЗМІ. Вимоги до інформаційного повідомлення. Способи зацікавлення у подієвій інформації. Природа і специфіка журналістського аналізу. Мета, функції аналізу в аналітичних жанрах. Своєрідність аналізу в журналістиці. Журналістське розслідування. Прогнозування.		
Тема 14. Відображення дійсності в художньо-публіцистичних жанрах			
	<i>Кількість годин: лекцій – 2, практичних занять – 4, самостійної роботи –9</i>		
	Природа публіцистики. Образність журналістики і природа публіцистичного образу.		
Методи, технології навчання та викладання	Методи навчання: лекція, індивідуальна і фронтальна бесіди, спостереження, репродуктивна, евристична бесіди, групова робота, інноваційні методи (інтерактивні технології, круглий стіл, дискусія, засідання експертної групи, дебати, наукові доповіді), опрацювання наукової літератури, робота з підручником, масовокомунікаційною продукцією.		
Засоби навчання	Мультимедійні і проєкційні засоби, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення, дидактичні матеріали.		
Методи оцінювання та структура оцінки	Для досягнення мети та реалізації завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати індивідуальні, самостійні завдання до практичних занять, вчасно виконати модульні контрольні роботи. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь, презентація теми. Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, що включає творчі завдання (збір матеріалу, написання тексту, підготовка до друку), тестування у ЦНО. Оцінювання поточних виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із		

заокругленням до цілого числа):
 0% – завдання не виконано;
 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні;
 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані;
 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;
 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

У підсумку студенти можуть отримати такі **обов'язкові бали**:

- 60 балів – за поточну роботу;
- 40 балів – за модульний контроль (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів), який може бути зараховано як підсумковий.

Усього – 100 балів.

Шкала оцінювання з детальним розподілом балів за темами наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1622>

Модульні контрольні роботи проходять у формі тестування із застосуванням системи Moodle. У тесті 30 запитань різної складності:

- рівень 1 – 20 запитань по 0,6 балів (12 балів),
- рівень 2 – 8 запитань по 0,66 балів (5,28 балів),
- рівень 3 – 2 запитання по 1,36 балів (2,72 балів).

Усього – 20 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові бали** за написання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових статей або тез з тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів : <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Вивчення дисципліни «Теорія і практика журналістської діяльності» передбачає наявність системних та ґрунтовних зв'язків із суміжними курсами – «Основи журналістики», «Теорія масової комунікації», «Історія української літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Основи наукових досліджень», «Інформаційні жанри журналістики», «Аналітичні жанри журналістики», «Українська мова в засобах масової комунікації», «Фотожурналістика», «Пресова журналістика», «Тележурналістика», «Радіожурналістика».

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть написати та опублікувати наукові статті, тези з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Бодрухіна Т.А., Манич Н.С. Медіаконвергентність і нові медіа як тренд сучасної журналістики. Мас-медіа України на зламі епох: реалії та перспективи розвитку. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (20 – 21

- березня 2018 року, м. Старобільськ). Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» 2018. С. 133–138.
2. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. К., 2000. 206 с.
 - 3.Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
 - 4.Карпенко В. О. Журналістська творчість: теоретико-методичні та практичні засади: Підручник. К. : Університет “Україна”, 2012. 164 с.
 5. Людина в українському суспільстві в системі цінностей прав людини: сучасний вимір медіадіяльності : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 14 травня 2021 р.). К. : Інститут журналістики, 2021. 342 с.
- Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Теорія і практика журналістської діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) які навчаються за 061 «Журналістика» денної форми навчання / О.А. Галич, Рівне : НУВГП, 2020. 20 с.
6. Михайлин І. Л. Основи журналістики: підручник. 5-те вид. перероб. та доп. К.: ЦУЛ, 2011. 496 с.
 - 7.Москаленко А.З. Вступ до журналістики: підручник. 2-е вид, доп. і переробл. К. : Київ. ун-т, 1998. 323 с.
 - 8.Москаленко А. Теорія журналістики: навчальний посібник. К.: Ексаб, 2002. 334 с.

Додаткова література

9. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. К.: Інститут лінгвістики і права, 2000. 340 с.
10. Лизанчук В. Психологія мас-медіа : підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 420 с.
- 11.Носке Геннінг. Журналістика: що треба знати та вміти: книжка для читання та підручник. К.: Центр вільної преси, 2017. 312 с.
- 12.Різун В. Маси: тексти лекцій. К.: ВПЦ “Київський ун-т”, 2003. 118 с.
- 13.Рудик М. Теоретичні засади журналістської творчості: концепція Володимира Здоровеги. URL: http://www.lnu.edu.ua/faculty/jur/publications/visnyk32/Visnyk32_P1_08_Rudyk.pdf
- 14.Шкляр В. Теорія і практика журналістської творчості: конспект лекцій. К., 1999. 180 с.
- 15.Яковець В.А. Телевізійна журналістика: теорія і практика: підручник. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2007. 240 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотечний світ України. URL: <http://www.ukrlibworld.kiev.ua>
2. Електронна бібліотека України. URL: <http://www.lib.com.ua>
3. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Національного університету водного господарства та природокористування. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua>
5. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php
7. http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php
8. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>
10. б). URL: <http://libr.rv.ua/>
11. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне). URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>
12. <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>
13. Українська бібліотека. URL: <http://www.lib.org.ua>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ

Дедлайни та перескладання Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>.
Згідно з цим документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.
Перескладання модульних контролів здійснюється згідно з <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Оголошення стосовно дедлайнів складання та перескладання оприлюднюються на навчальній платформі Moodle <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і в нього виникає академічна заборгованість.
За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення.
Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>

Вимоги до відвідування Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (довідка про хворобу, інша поважна причина) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі Moodle <https://exam.nuwm.edu.ua/>
Студент має право оформити індивідуальний графік навчання відповідно до Положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>
Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але винятково з навчальною метою з цієї дисципліни.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну Щосеместрово студенти проходять онлайн-опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем цього курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП. Процес опитування регулюється Порядком опитування здобувачів вищої освіти та випускників стосовно якості освіти та освітньої діяльності у Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/17224/>
За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання цієї та інших дисциплін.
Результати опитування надсилають студентам.

Оновлення З ініціативи викладача зміст цього курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик у галузі.
У викладанні цієї дисципліни враховано вимоги Закону України «Про вищу освіту», нормативні документи щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти та Стандарт вищої освіти України галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 «Журналістика», затверджений і введений у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 № 864.
Студенти також можуть долучатися до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачеві.

Навчання осіб з інвалідністю Документ стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступний за покликанням <http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес цього курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача. Викладач та здобувачі вищої освіти з цієї освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Лектор

Фінклер Е.Ю., доктор філологічних наук, професор
кафедри журналістики та українознавства